

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

КАФЕДРА ТЕОРІЇ І ІСТОРІЇ МИСТЕЦТВ

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

ОПП Мистецтвознавство

Галузь знань Культура та мистецтво

Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація

Харків – 2023

Робоча програма «Педагогічна практика» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП Мистецтвознавство, Галузь знань Культура та мистецтво, Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація / укладач Л.Д. Соколюк. Харків : ХДАДМ, 2023.

Укладач програми: професорка, докторка мистецтвознавства,
Член-кор. НАНУ Людмила Данилівна Соколюк

Рецензенти:

докторка мистецтвознавства, професорка,
зав. кафедри МККП ХДАДМ З.І. Алфьорова
докторка мистецтвознавства, доцентка,
завідувачка кафедри візуальних практик ХДАДМ
Т.В. Павлова

Затверджено та рекомендовано до розгляду на Методичній раді ХДАДМ
На засіданні кафедри теорії і історії мистецтв
Протокол засідання № 1 від 31.08. 2023 р.
Зав. кафедрою ТІМ
Чечик В.В. _____ (підпис)

Узгоджено:
Декан факультету ОМ _____ В.Я. Шевченко
Завідувачка НМВ _____ Г.О.Жернокльова

Затверджено
Методичною радою ХДАДМ
Протокол № 23-10 від 06 вересня 2023 року
Голова Методичної ради
_____ М.І. Токар

@ Л.Д.Соколюк

@ кафедра теорії і історії мистецтв

АНОТАЦІЯ

Педагогічна практика є необхідною складовою навчання здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» ОПП «Мистецтвознавство» та являє собою вид навчальної та навчально-методичної роботи, безпосередньо орієнтованої на підготовку до викладацької діяльності у галузевих ЗВО гуманітарного спрямування, зокрема, з історії і теорії образотворчого мистецтва.

Педагогічна практика має на меті закріплення та поглиблення знань, отриманих здобувачами в процесі теоретичного навчання, придбання універсальних та загально-фахових компетенцій, необхідних випускнику у його майбутній професійній діяльності.

Педагогічна практика здобувачів ОПП Мистецтвознавство (магістратура) проводиться у 2-му семестрі. На неї відводиться 3 кредити, 90 академічних годин (3 тижні, 18 год аудиторних практичних, 72 год – самостійної роботи)/ 3 кредити ECTS.

ABSTRACT

Pedagogical practice is a necessary component of the education of students of the master's educational and qualification level, majoring in art history. This type of academic and methodological activity is directly focused on preparing students for teaching in humanities-oriented higher educational institutions, particularly in the fields of art history and art theory.

The aim of the pedagogical practice is to consolidate and deepen the knowledge acquired by students during theoretical training, as well as to develop universal and specialized professional competencies essential for their future careers.

The pedagogical practice is conducted in the 2nd semester. It includes 3 credits, amounting to 90 academic hours (3 weeks, with 18 hours of in-class practice and 72 hours of independent work)/ 3 ECTS credits.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань:02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
	Спеціальність - 023 ОПП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	
Модулів – 1	Спеціалізація «Мистецтвознавство» (теорія і історія мистецтв). Другий рівень вищої освіти	Рік підготовки: 1
Змістових модулів – 1		Семестр: 2
Загальна кількість годин – 90 <u>Тижневих годин аудиторних</u> – 6 (3 тижні – 18) самостійної роботи студента – 24 (3 тижні – 72)		Лекції:
		Практичні: 18 год.
		Самостійна робота: 72 год.
	Види контролю: <u>Диф.залік</u>	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 20/80

2. Мета і завдання педагогічної практики

Педагогічна практика є необхідною складовою навчання здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» ОПП «Мистецтвознавство» та являє собою вид навчальної та навчально-методичної роботи, безпосередньо орієнтованої на підготовку до викладацької діяльності у галузевих ЗВО гуманітарного спрямування, зокрема, з історії і теорії образотворчого мистецтва. Педагогічна практика спрямована на закріплення і поглиблення теоретичних знань здобувачів, отриманих під час навчання, зокрема, теоретичної дисципліни «Методика організації науково-дослідної та педагогічної роботи».

Педагогічна практика має на меті закріплення та поглиблення знань, отриманих здобувачами в процесі теоретичного навчання, придбання універсальних та загально-фахових компетенцій, необхідних випускнику у його майбутній професійній діяльності.

Завданням цього виду практики є практична реалізація знань з педагогіки та методики викладання дисциплін з історії мистецтва, зокрема, «Сучасне візуальне мистецтво», «Стилі в зарубіжному та вітчизняному мистецтві», «Сучасне мистецтвознавство: теорії і концепції» тощо; формування умінь роботи зі студентським колективом, вироблення навичок проведення однієї з основних форм навчання у системі вищої освіти — лекційного заняття.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач другого (магістерського) рівня освіти повинен **знати**:

- особливості організації науково-дослідної діяльності при проходженні педагогічної практики у ЗВО;
- вимоги Міністерства освіти і науки України та ДАК України до даного виду набуття знань і практичних навичок магістрантів;
- структуру і логіку проведення лекційного і практичного заняття;
- методи пошуку і обробки професійної наукової інформації у даному виді практичної діяльності;

- основні принципи використання засобів нових інформаційних технологій у викладацькій діяльності у ЗВО;

- мати теоретичні та практичні знання щодо застосування у педагогічній діяльності у ЗВО ораторських, акторських та комунікативних методів для вирішення конкретних задач.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач другого (магістерського) рівня освіти повинен **вміти:**

- переводити наукові знання у площину практичного використання;
- самостійно визначати мету та завдання кожного лекційного і семінарського заняття;
- доцільно використовувати різноманітні дидактичні матеріали та аудіовізуальні засоби навчання;
- проводити бібліографічну роботу із залученням інформаційних технологій;
- складати план-конспект запланованого заняття (лекції і семінару);
- робити аналіз у вигляді письмової рецензії лекційного і практичного заняття одного із студентів-практикантів.

Педагогічна практика забезпечує **загальні та спеціалізовані (фахові) компетентності:**

ЗК2: Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК6: Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо.

ЗК7: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК6: Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого і декоративного мистецтва та реставраторів творів мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності.

СК9: Здатність володіти категоріальним апаратом, методологією сучасного мистецтвознавчого аналізу стилістичних течій та художніх творів; науковими принципами експертизи творів образотворчого мистецтва.

Педагогічна практика забезпечує низку **програмних результатів навчання**, а саме:

ПРН1: Визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва.

ПРН4: Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній та музейній справах.

ПРН9: Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН14: Застосовувати методологічні основи педагогіки та психології у сфері мистецької освіти, володіти методикою викладання фахових дисциплін у закладах вищої художньої освіти.

3. Програма педагогічної практики

Цілі та завдання педагогічної практики, а також вимоги до її організації та проведення визначено у «Положенні про педагогічну практику ХДАДМ», а терміни проведення практики встановлено затвердженим Графіком навчального процесу. Педагогічна практика здобувачів ОПП Мистецтвознавство (магістратура) проводиться у 2-му семестрі. На неї відводиться 3 кредити, 90 академічних годин (3 тижні, 18 год аудиторних практичних, 72 год – самостійної роботи). Форма контролю — диф.залік.

Робота кожного здобувача-практиканта ведеться згідно індивідуального плану, який затверджується керівником практики у перші дні її проходження.

ЗМІСТОВНЕ НАВАНТАЖЕННЯ

Тема 1. Ознайомлення з формами навчальних занять у вищих навчальних закладах України та складом НМКД на кафедрі теорії і історії мистецтв ХДАДМ.

Тема 2. Затвердження теми індивідуального лекційного і практичного заняття (семінару) та ознайомлення з принципами складання планів конспектів, а також з правилами заповнення «Щоденника практики». Затвердження

календарного плану практики.

Тема 3. Ознайомлення зі складом НМКД у вищому навчальному закладі (як бази проведення практики). Відвідання лекцій і семінарських занять представників професорсько-викладацького складу ЗВО, обраного місцем проведення практики.

Тема 4. Визначення мети і завдань індивідуальних лекційних і практичних занять, робота з дидактичною літературою та розробка візуального ряду.

Тема 5. Розгляд планів-конспектів індивідуальних і семінарських занять магістрантів-практикантів та обраних ними аудіовізуальних засобів навчання.

Тема 6. Проведення пробних лекцій і семінарських занять магістрантів-практикантів кафедри ТІМ ХДАДМ. Обговорення.

Тема 7. Проведення та аналіз індивідуальних лекційних і семінарських занять магістрантів-практикантів кафедри ТІМ ХДАДМ в обраному для проведення педагогічної практики ВНЗ.

Тема 8. Обговорення та оцінка аналізу у вигляді письмової рецензії лекційного і практичного заняття одного із студентів-практикантів.

Тема 9. Аналіз методів контролю за перебігом засвоєння студентами навчального матеріалу при проведенні лекційних і семінарських занять під час педагогічної практики.

4. Структура педагогічної практики

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Ознайомлення з формами навчальних занять у вищих навчальних закладах України та складом НМКД на кафедрі теорії і історії мистецтв ХДАДМ.	2
2	Тема 2. Затвердження теми індивідуального лекційного і практичного заняття (семінару) та ознайомлення з принципами складання планів конспектів, а також з правилами заповнення «Щоденника практики». Затвердження календарного плану практики.	2
3	Тема 3. Ознайомлення зі складом НМКД у вищому навчальному закладі (як бази проведення практики). Відвідання лекцій і семінарських занять представників професорсько-викладацького складу ЗВО, обраного місцем	2

	проведення практики.	
4	Тема 4. Визначення мети і завдань індивідуальних лекційних і практичних занять, робота з дидактичною літературою та розробка візуального ряду.	2
5	Тема 5. Розгляд планів-конспектів індивідуальних і семінарських занять магістрантів-практикантів та обраними аудіовізуальних засобів навчання.	2
6	Тема 6. Проведення пробних лекцій і семінарських занять магістрантів-практикантів кафедри ТІМ ХДАДМ. Обговорення.	2
7	Тема 7. Проведення та аналіз індивідуальних лекційних і семінарських занять магістрантів-практикантів кафедри ТІМ ХДАДМ в обраному для проведення педагогічної практики ЗВО.	2
8	Тема 8. Обговорення та оцінка аналізу у вигляді письмової рецензії лекційного і практичного заняття одного із студентів-практикантів.	2
9	Тема 9. Аналіз методів контролю за перебігом засвоєння студентами навчального матеріалу при проведенні лекційних і семінарських занять під час педагогічної практики.	2
	Всього годин	18

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість год.
1	Складання календарного плану практики	2
2	Опрацювання науково-теоретичного матеріалу та підготовка навчально-методичного забезпечення заняття у ВНЗ (лекція і семінар)	60
3	Написання письмової рецензії на лекційне і семінарське заняття одного із студентів-практикантів.	7
4	Оформлення «Щоденника практики» та підготовка до захисту педагогічної практики.	3
	Разом	72
	Усього	90
	ЗАХИСТ ПРАКТИКИ	2

6. Індивідуальні завдання

- підібрати тематику лекції (практичних занять), попередньо узгодивши її з керівником від кафедри теорії і історії мистецтв;
- скласти календарний план роботи та узгодити його з керівником практики;
- відвідати (з ознайомлювальною метою) лекції з предмету, з якого проводиться залікове заняття;
- опрацювати науково-теоретичний матеріал, який буде використовуватись на практичних заняттях;
- підібрати якісний ілюстративний матеріал, відповідний до тематики лекційного заняття;
- здійснити методичне оформлення практичного заняття;
- оформити результати підготовки до практичних занять у вигляді відповідного плану-конспекту лекції;
- відвідати практичні заняття інших студентів-практикантів та проаналізувати їх, оформити аналіз у вигляді письмової рецензії;
- провести обов'язкове пробне та залікове заняття (лекція і семінар);
- оформити документи практики — конспект проведеного заняття та рецензію відвіданого заняття;
- подати на кафедру теорії і історії мистецтв оформлені документи з практики.

7. Методи контролю

Поточний контроль за проведенням переддипломної практики (співбесіда, усне опитування) має на меті виявлення та усунення недоліків та надання практичної допомоги (індивідуальних консультацій) здобувачам з виконання завдань програми практики. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі звіту та диф. заліку.

8. Розподіл отримуваних балів

Програма педагогічної практики має бути виконана повністю і в

терміни, встановлені керівником практики. Після закінчення практики здобувач повинен надати на кафедру наступні документи: звіт про проходження практики, що включає конспект проведеного заняття та рецензію відвіданого заняття, відгук керівника практики, Щоденник практики. Недотримання дедлайну й формату (без поважних причин) впливає на оцінювання. Практичне завдання повинне виконуватись здобувачем самостійно.

Поточна робота та самостійна робота		Сума
Індивідуальні завдання	Підготовка лекції	
50	50	100

9. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 — 100	A	відмінно	Зараховано
82 — 89	B	добре	
74 — 81	C		
64 — 73	D	задовільно	
60 — 63	E		
35 — 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0 — 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Критерії оцінювання

	Бали		Критерії оцінювання
	min	max	
A	90	100	Здобувач в повному обсязі виконав програму практики, в терміни, встановлені керівником

			практики. Здобувач проявив себе ініціативним, відповідальним, мотивованим, з широким горизонтом фахових навичок, здатним до самоаналізу й самоорганізації. Отримав позитивний відгук від керівника практики. Підготував на високому рівні лекційний матеріал та візуальний супровід заняття. Подача акуратна, без помилок. Виклад теоретичного матеріалу відзначений логікою, структурованістю, ємкістю формулювання, максимальною інформативністю.
B	82	89	Здобувач в повному обсязі виконав програму практики, в терміни, встановлені керівником практики. Підготував на хорошому рівні лекційний матеріал та візуальний супровід заняття. Подача акуратна та логічна, втім є певні погрішності. Отримав позитивний відгук від керівника практики.
C	75	81	Здобувач в цілому виконав програму практики, в терміни, встановлені керівником практики. Підготував на достатньому лекційний матеріал та візуальний супровід заняття. Є помилки з форматкуванням та структурою лекції. Отримав позитивний відгук від керівника практики.
D	64	74	Здобувач не в повному обсязі опанував матеріал педагогічної практики. При підготовці лекційного матеріалу мав певні труднощі із послідовністю викладу матеріалу, його структурою та логікою. Тема недостатньо розкрита, складається враження поверхневості. Допущені типові помилки, незначні граматичні й стилістичні погрішності. Наявні проблеми з оформленням Щоденника практики. Отримав позитивний відгук від керівника практики.
E	60	63	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал педагогічної практики, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	60	Недопуск до проходження захисту (заліку)

11. Рекомендована література

1. Вінницька С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С.С. Вітвицька.К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник І.М. Дичківська. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
3. Нагаєв В. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник / В.М. Нагаєв.К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
4. Резван О. Методика викладання у вищій школі / О.О. Резван. Харків, ХНАДУ: «Міськдрук», 2012. 152 с.
5. Туркот Т. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів вищихнавчальних закладів / Т.І. Туркот. К.: Кондор, 2011. 628 с.
6. Ушкаренко В. Організація самостійної роботи студентів / В.О. Ушкаренко, Н.Д. Смолієнко, І.В. Осадчук, Т.І. Виноградова. Херсон: Айлант, 2005. 96с.
7. Фісула М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / М.М. Фісула. К.: Академвидав, 2006. 351 с.
8. Якса Н. Основи педагогічних знань: навч. посібник / Н. Якса. К.: Знання, 2007.357 с.